

Karolinska
Institutet

Bedömning, behandling och e-hälsa för problemspelande

Anne H Berman, PhD

Docent i klinisk psykologi

Leg psykolog, leg psykoterapeut

Institutionen för klinisk neurovetenskap

Centrum för psykiatriforskning

REGAPS konferens

Stockholms universitet

29 april 2019

Frågor? Gå till www.menti.com och använd koden **68 76 60**

Upplägg

1. Identifiering av spelproblem
2. Frågeformulär/intervju
3. Stegvis modell för behandling
4. Folkhälsoperspektiv/kliniskt perspektiv
5. E-hälsoinsatser

Frågor? Gå till www.menti.com och använd koden **68 76 60**

Socialstyrelsens kunskapsstöd med rekommendationer 2018

1. Korta frågeformulär för identifiering av problemspelande
2. Längre bedömningsinstrument för att ge underlag för dialog och beslut om nästa steg
3. Speldagbok för att tydliggöra spelmönstret, både för klient och behandlaren

Kunskapsguiden.se

https://www.kunskapsguiden.se/missbruk/teman/spelproblem/Sidor/Utreddning-och-bedomning.aspx

- husläkarmottagning/vårdcentral i fråga om stressproblem och lättare psykisk ohälsa
- psykiatrisk vård när det gäller allvarig psykisk ohälsa och akut psykisk ohälsa
- specialistpsykiatri vid exempelvis utredningar av adhd eller bipolaritet
- beroendemottagning
- socialtjänstens missbruksvård
- ekonomiskt bistånd vid otillräckliga inkomster
- socialtjänstens barn- och familjeeenheter
- budget- och skuldrådgivning.

Bedömningsinstrument

Det finns flera bedömningsinstrument som används för att upptäcka, utreda och bedöma spelproblem. Bedömningsinstrumenten skiljer sig i längd, användningsområde och förmåga att upptäcka och urskilja personer med spelproblem. Alla är utformade som frågeformulär med två eller fler svarsalternativ, där de sammantagna svaren ger en poäng som anger graden av spelproblem. Bedömningsinstrumenten kan delas in i korta frågeformulär och längre bedömningsinstrument.

Flera av instrumenten har använts under en längre tid i såväl kliniska studier som i reguljär verksamhet inom beroendevården i Sverige.

I texten används alternerande benämningarna *instrument* och *frågeformulär*. De har här samma betydelse.

Korta frågeformulär

Korta formulär med frågor om spel kan användas för att upptäcka och utesluta eventuella spelproblem. Flera av formulären består av ett urval av frågor tagna från längre frågeformulär.

Syftet med det korta formuläret är att ett ja-svar på någon av frågorna ska kunna peka på att det finns ett troligt spelproblem. I sådana fall bör en mer omfattande kartläggning ske

Bedömningsinstrument

Korta frågeformulär

[NODS-PERC](#) (pdf)

[NODS-CLIP](#) (pdf)

[LieBet](#) (pdf)

Längre bedömningsinstrument

NODS

[NODS-livstid](#) (pdf)

[NODS-senaste året](#) (pdf)

[NODS-30 dagar](#) (pdf)

PPGM

[PPGM](#) (pdf)

PGSI

[PGSI](#) (pdf)

ASI

[ASI-spel grund och ASI-spel uppföljning på Socialstyrelsens webbplats](#)

Speldagbok

[Speldagbok](#) (pdf)

Svensk forskning - slutsatser

- NODS-PERC och NODS tycks kunna användas för att identifiera personer med spelproblem inom primärvård (6%) och socialtjänst (19%).
- Inga svenska studier om praktisk användning av andra formulär
- Implementering av identifiering via screening kan ge ett underlag för meningsfulla samtal.

Nehlin C, Nyberg F, Jess K: **Brief Intervention Within Primary Care for At-Risk Gambling: A Pilot Study.** *Journal of Gambling Studies* 2016:1-9.

Dahlberg, M., and M. Anderberg (2015) **Att upptäcka spelproblem. Ett pilotprojekt vid ett socialkontor.** Göteborgs Stad, Social utveckling, Stöd till familjer och individer.

Spelutbildning: <http://bit.ly/spelproblem-2018>

ASI Spel Grund

ASI Spel är ett kortfattat formulär för kartläggning och bedömning av spelproblem. Grundfrågorna är utformade efter en amerikansk förlaga (ASI-G), som är validerad för att mäta allvarlighetsgraden av spelproblem i grupperna frekventa spelare, spelberoende i öppenvård, spelberoende i behandlingsstudie

Spel om pengar

S19 Hur mycket pengar har du förlorat på spel de senaste 30 dagarna?

S20 Har du deltagit i behandling för ditt spelberoende?
a. Öppenvårdsbehandling eller behandlingshem, antal gånger (ett behandlingsprogram med flera sessioner räknas som en gång)

b. Självhjälpsgrupp/er, ja eller nej
0 – Nej 1 – Ja

S21 Får du för närvarande någon hjälp med problem som rör spel om pengar?
0 – Nej 1 – Ja

S22 Hur många av de senaste 30 dagarna har du upplevt spelproblem?

S23 Rättsliga problem:
Hur många gånger i ditt liv har du åtalats för brott som varit en direkt följd av ditt spelbeteende?

Klientskattning

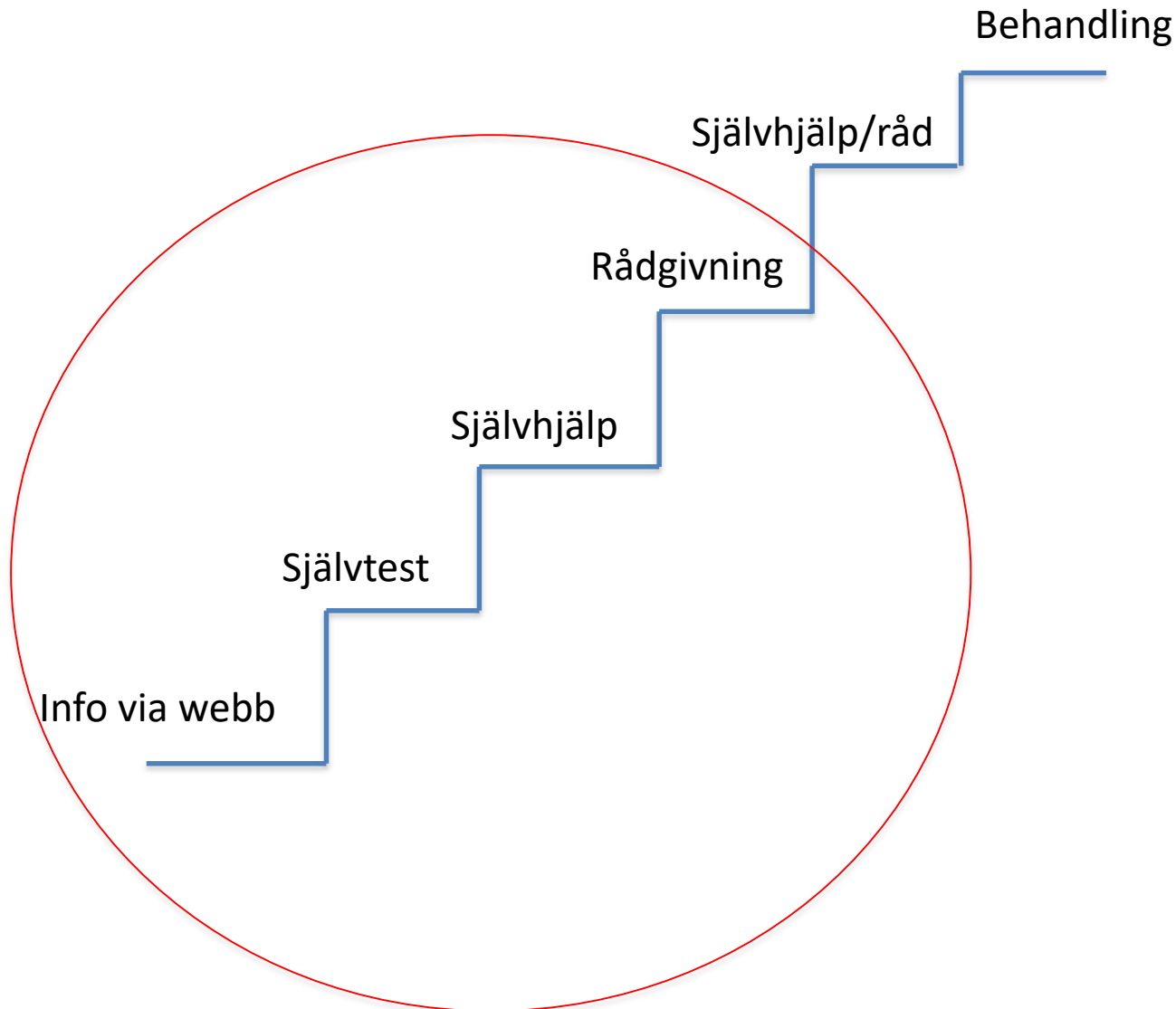
S24 Hur oroad eller besvärad har du varit för spelproblem de senaste 30 dagarna?

S25 Hur viktigt är det för dig att få hjälp för spelproblem? (Utöver pågående hjälp.)

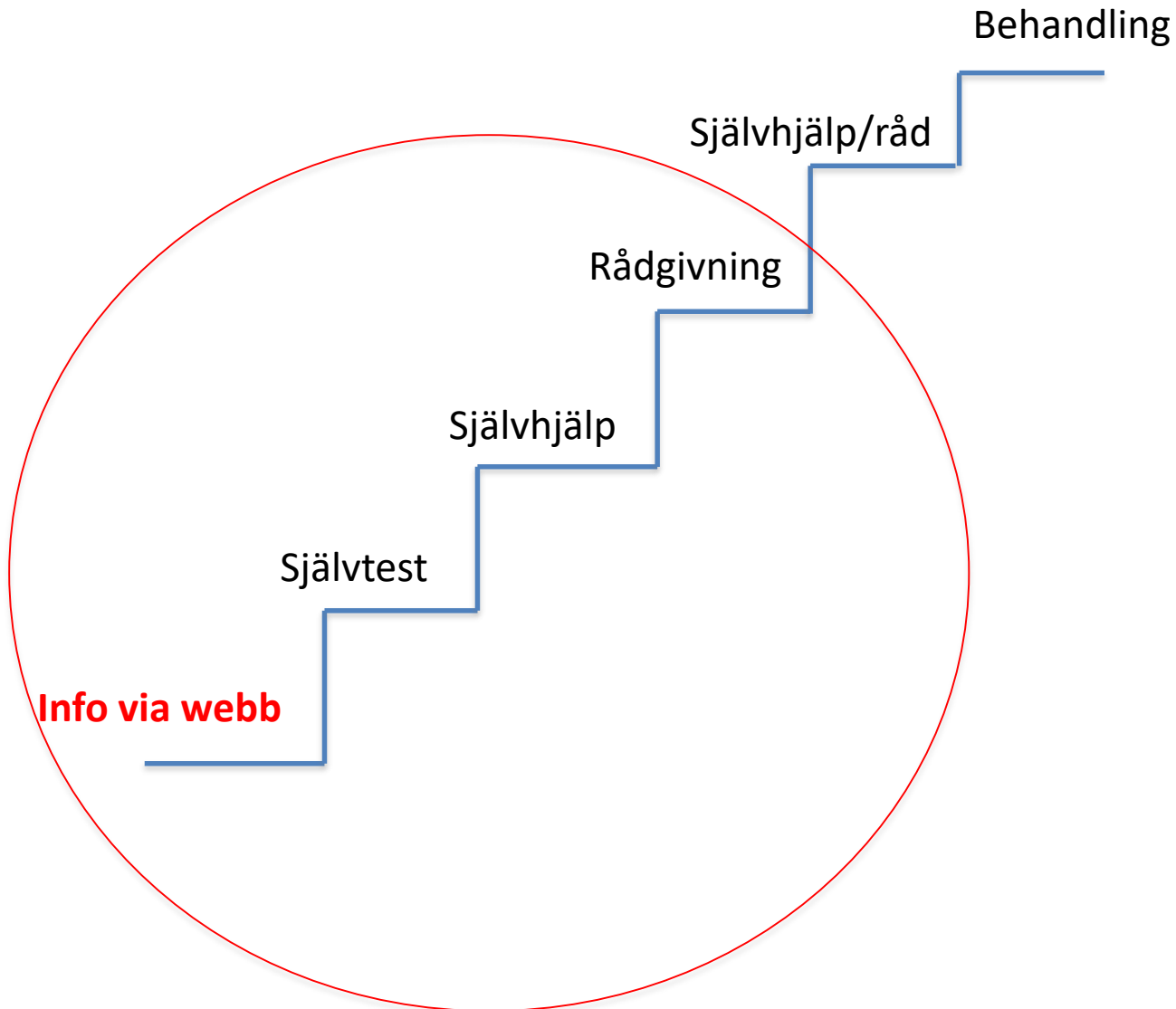
Intervjuarskattning

S26 Gör en uppskattning av klientens behov av hjälp med spelproblem. (Utöver pågående hjälp.)

En stegvis modell för att stödja personer med problemspelande – folkhälsa/klinik

Information

Första hjälpen vid spelproblem

Göteborg
031 - 704 14 41

Stockholm
08 - 741 26 94

Malmö
040 - 21 10 81

Hässelholm
040 - 21 10 81

Halmstad
070 - 301 11 85

Borlänge
070 - 640 03 74

Luleå
076 - 830 26 96

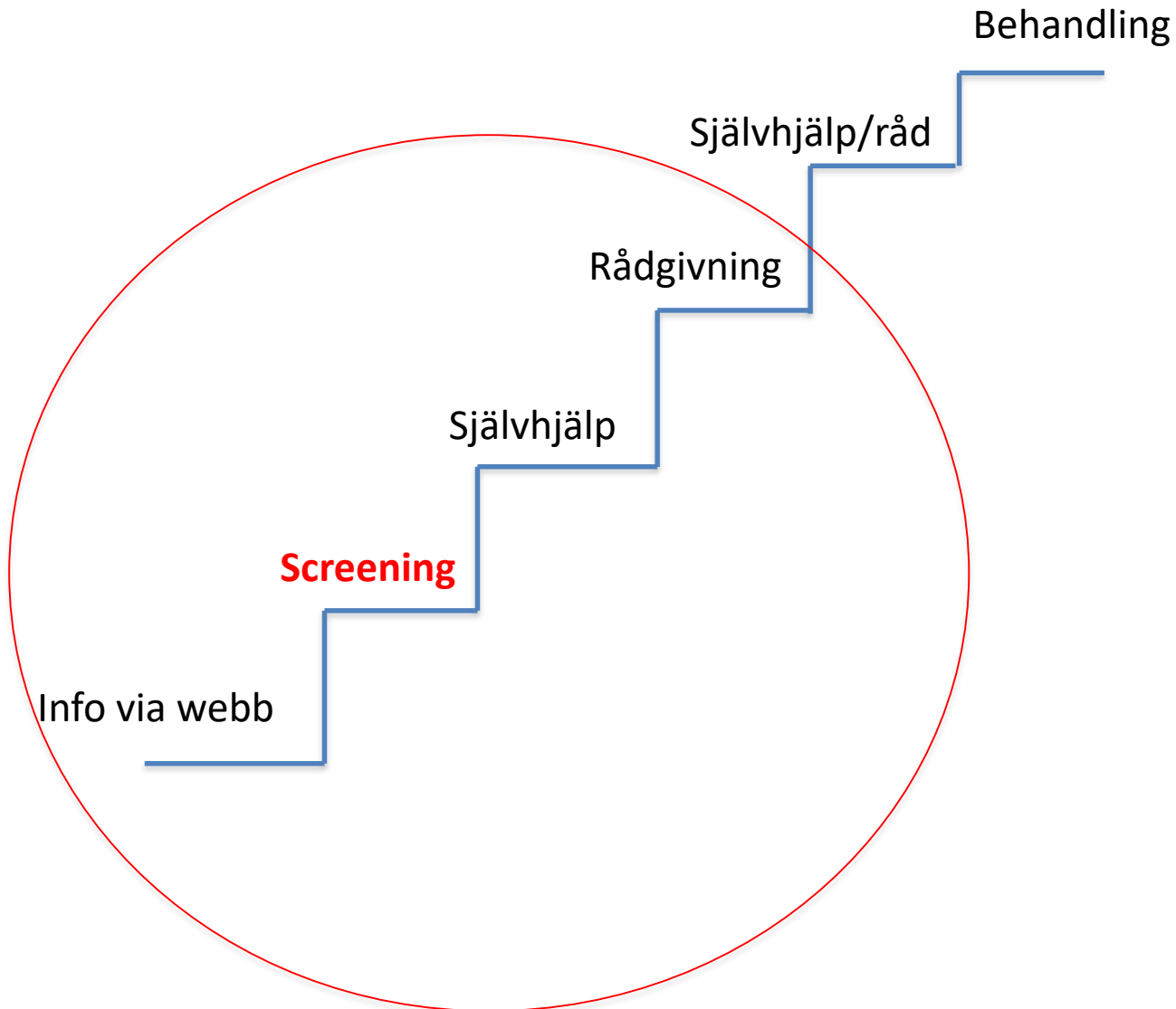
Trollhättan
031 - 704 14 46

Välkommen!
Du är inte ensam.

SPELBEROENDEGRUPPEN

Spelberoende & anhörigas stödorganisation

Screening

Självtest

Testa dina spelvanor med nio enkla frågor och få feedback direkt!

Starta testet

Fråga 01

Hur ofta under de 3 senaste månaderna har du spelat för mer än du verkligen haft råd att förlora?

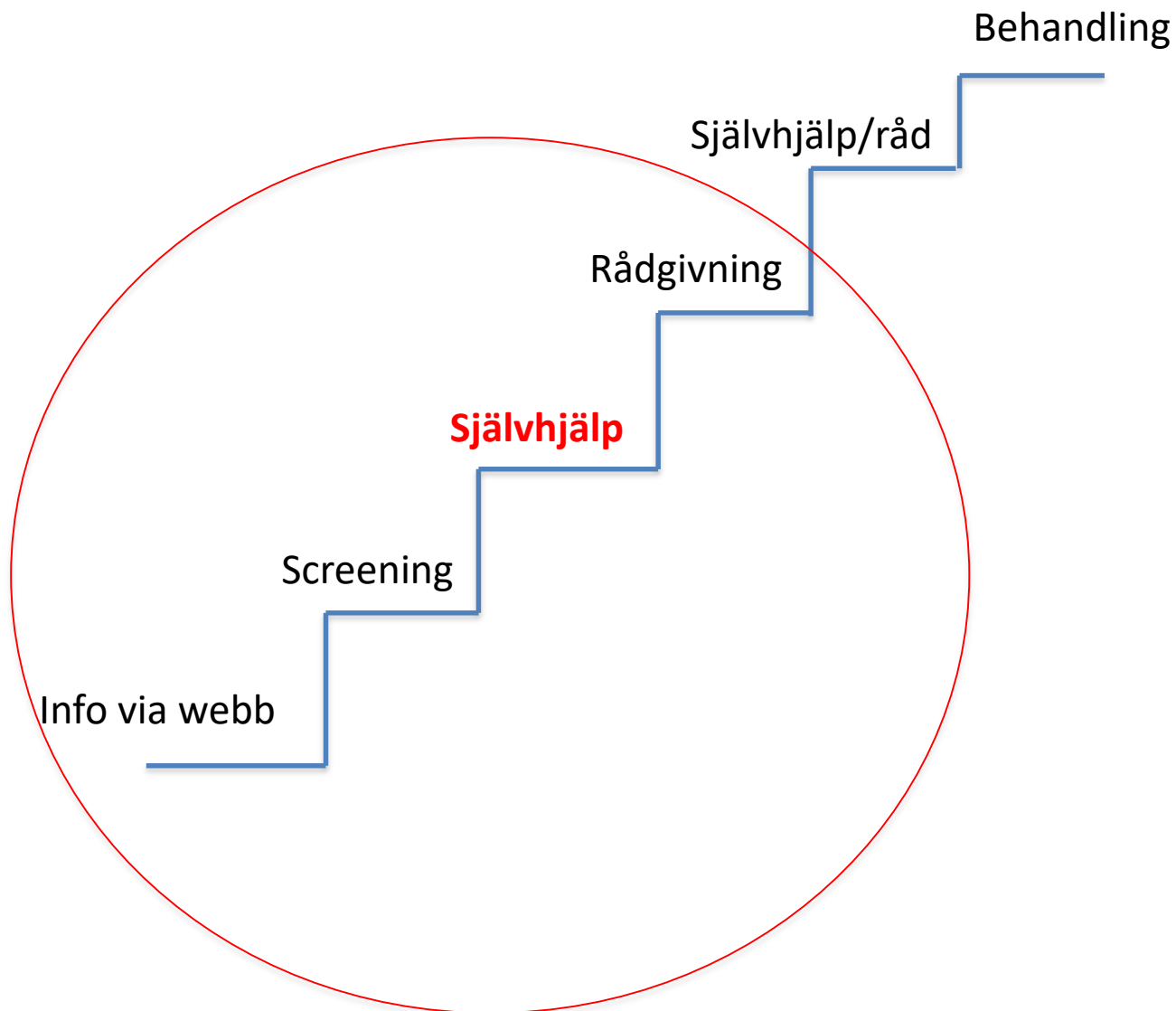
aldrig

ibland

ofta

nästan alltid

Självhjälp

The logo features the text "Stödlinjens självhjälpprogram" in white serif font on a purple rectangular background. A red line with loops and curves is overlaid on the text.

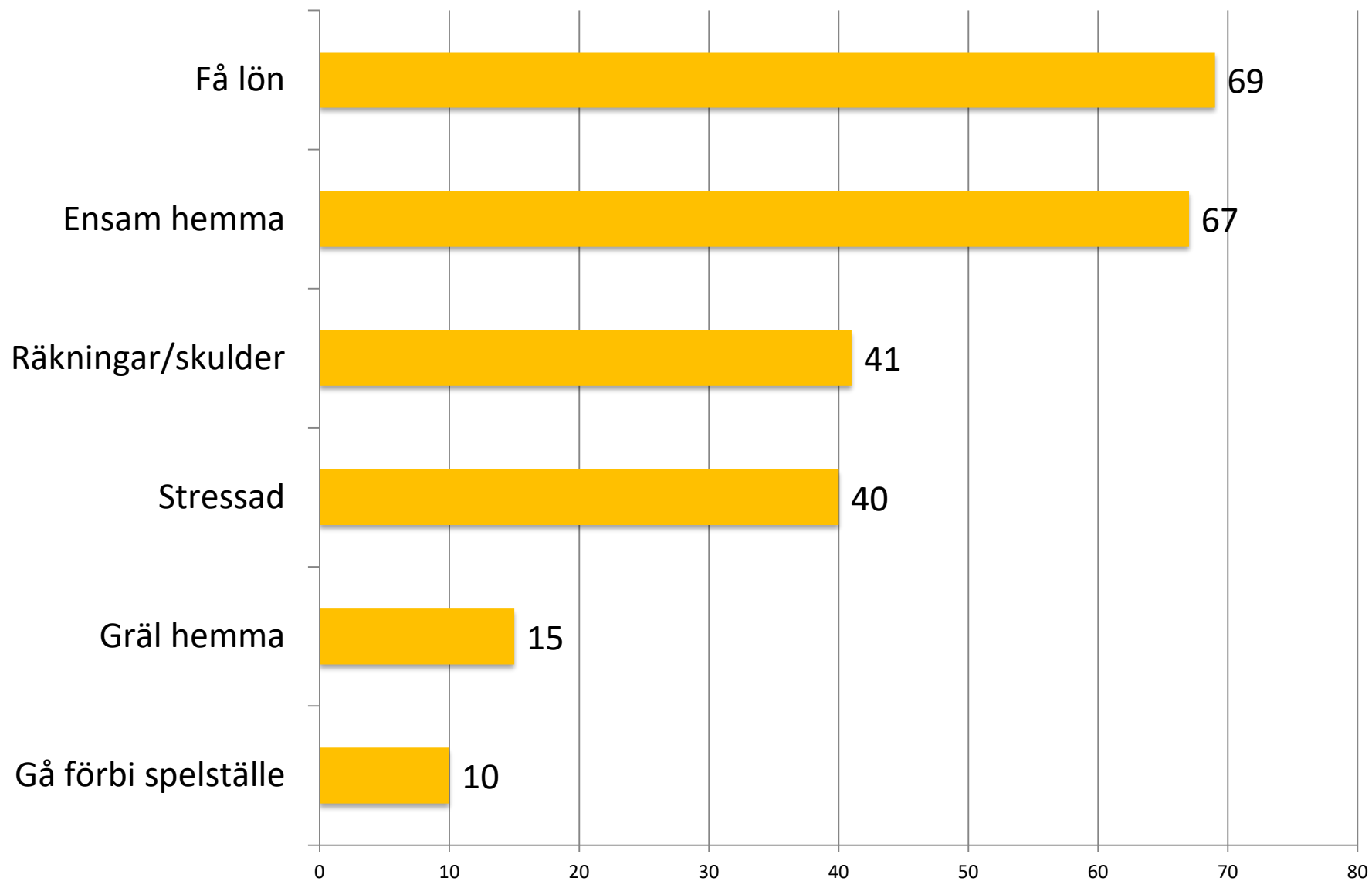
Stödlinjens självhjälpprogram

Innehåll:

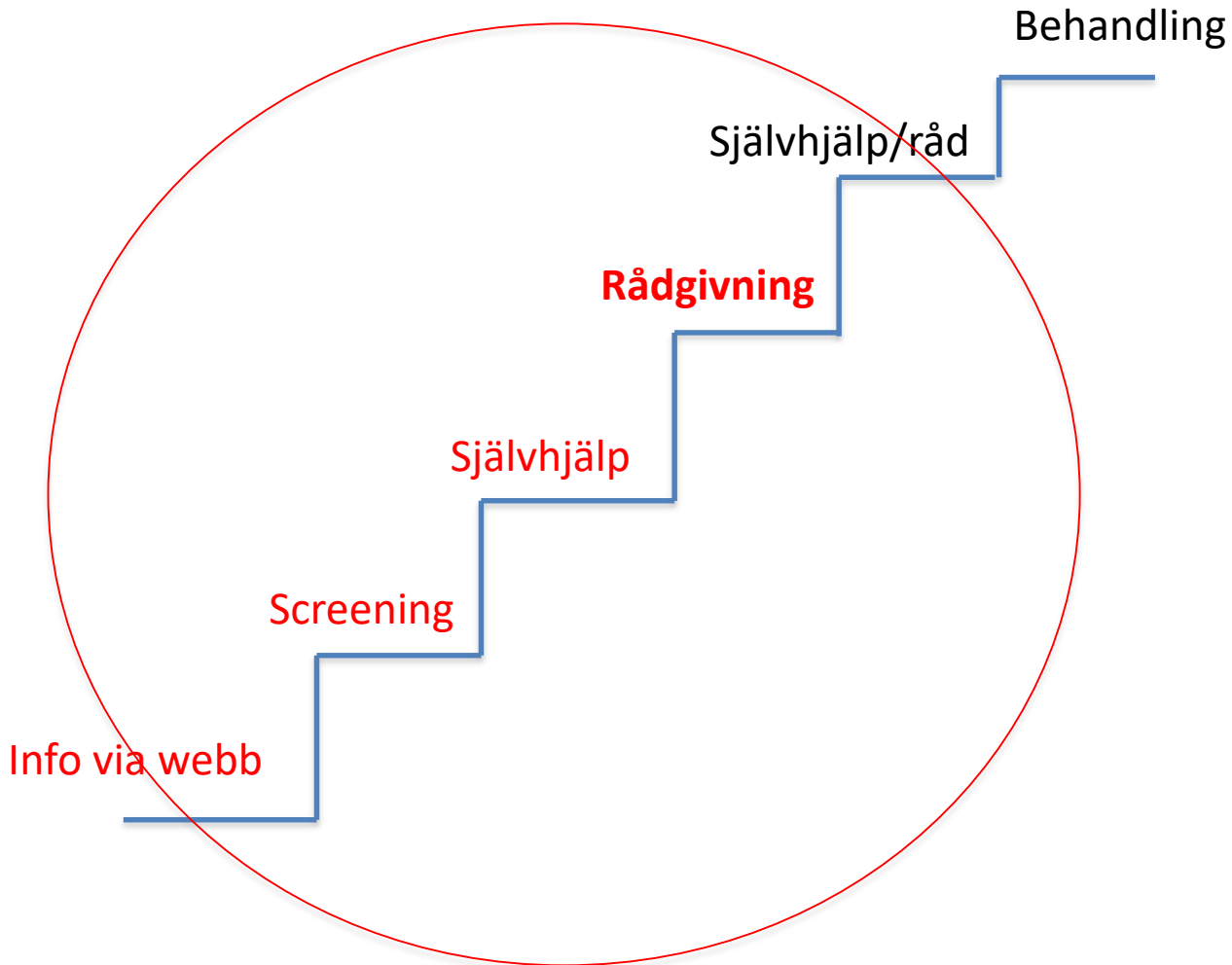
- Ladda upp bild på ngt viktigt
 1. Motivation
 2. Spellogg
 3. Planera in spelfria aktiviteter
 4. Hantera risksituationer
- E-postutskick i 10 veckor baserat på återfallsprevention

Risksituationer i % bland spelare som använt självhjälpen

(n=3681 för 2015-2018, flera anledningar per person är möjliga att uppge)

Rådgivning

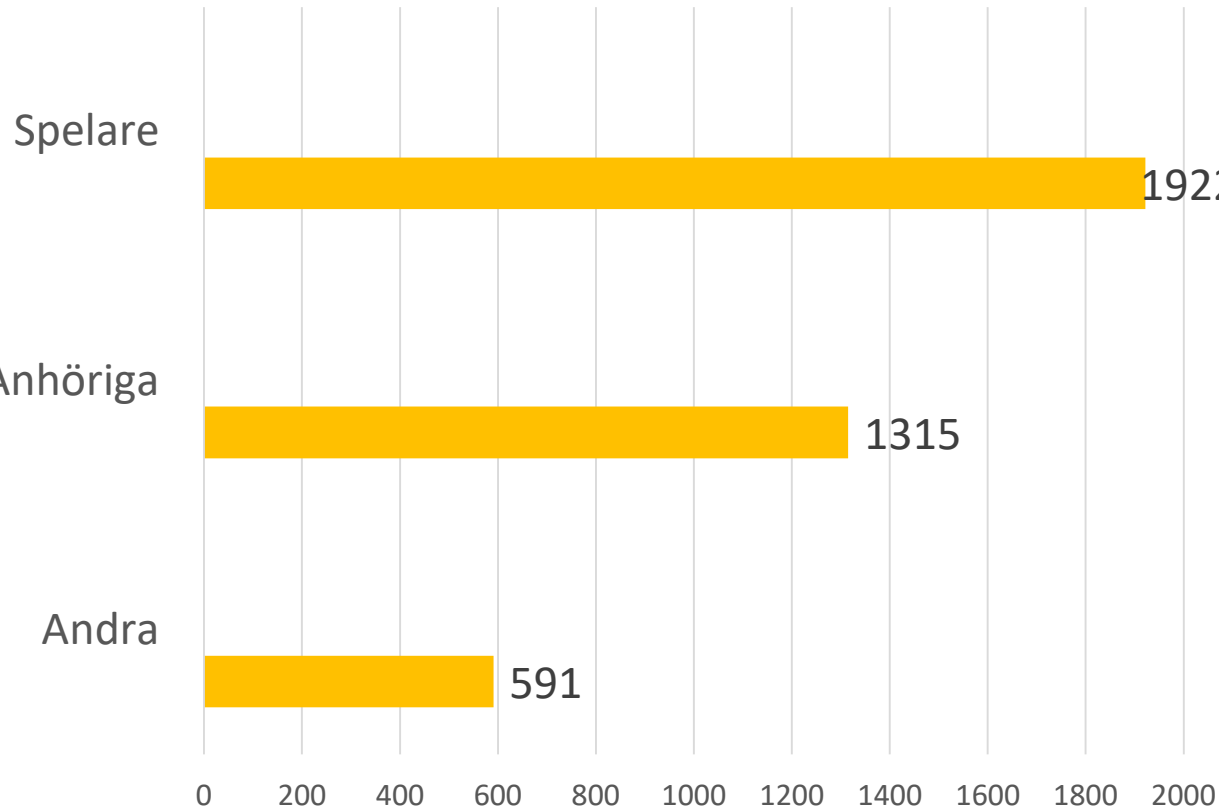

Rådgivning

- Enskilda, anonyma samtal, ingen individdokumentation
- MI
 - Stärka förändringsprat (change talk)
 - Dämpa vidmakthållandetal (sustain talk)
- Exempel på råd
 - Minska tillgång till spelsajter/begränsa insats/ ge anhörig kontroll
 - Alternativa aktiviteter
 - Relationer
- Återfallspreventionsinslag
- Stöd till anhöriga

Vem ringer till Stödlinjen?

(n=3828 för 2018, 20% ökning jämfört med 2017)

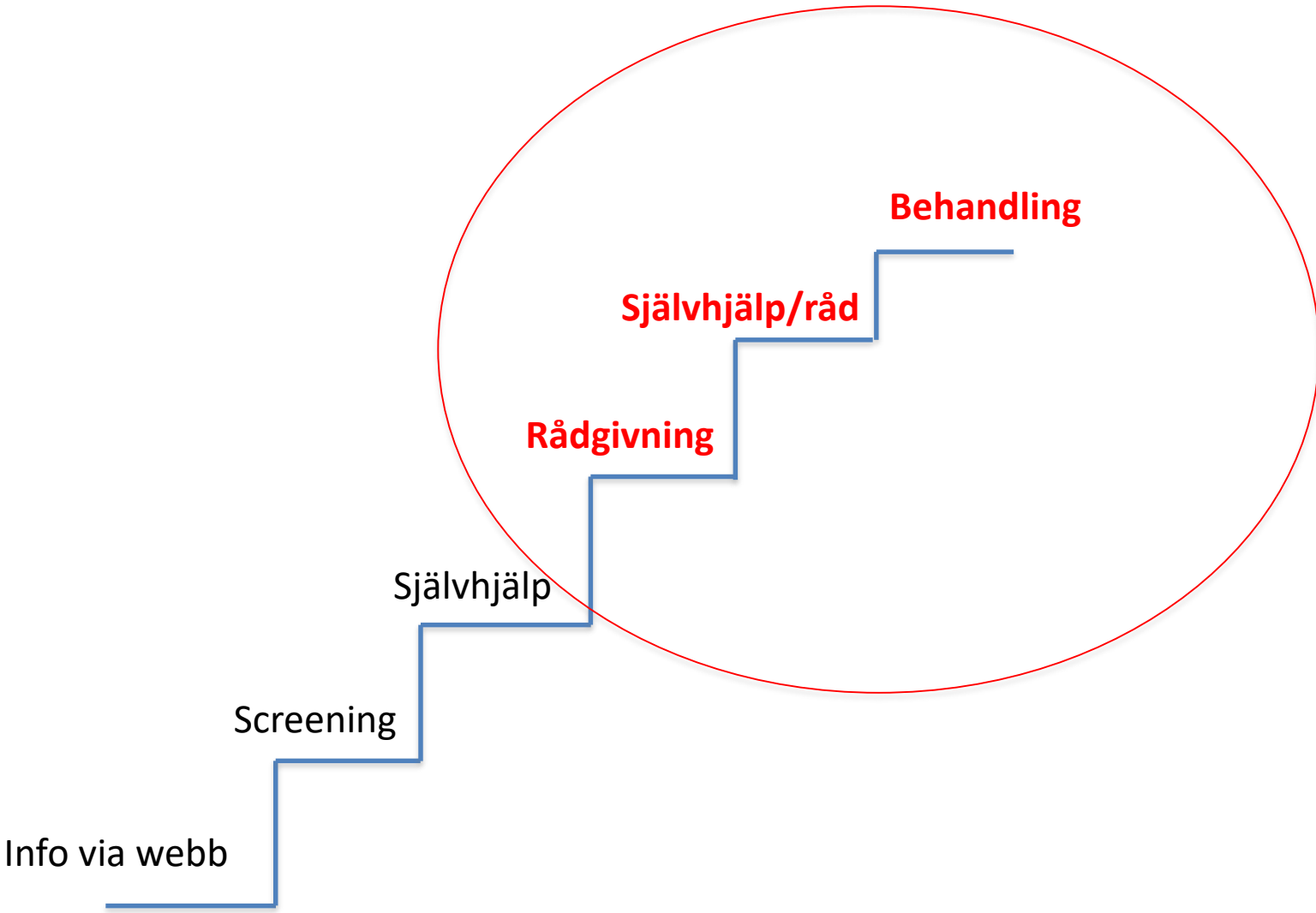
Spelare:

- 80% män/20 % kvinnor
- 36% 25-34 år/25% 18-24 år
- Mest yrkesarbetande
- Problem online kasinospel
- Skulder 10 tkr-1 mkr

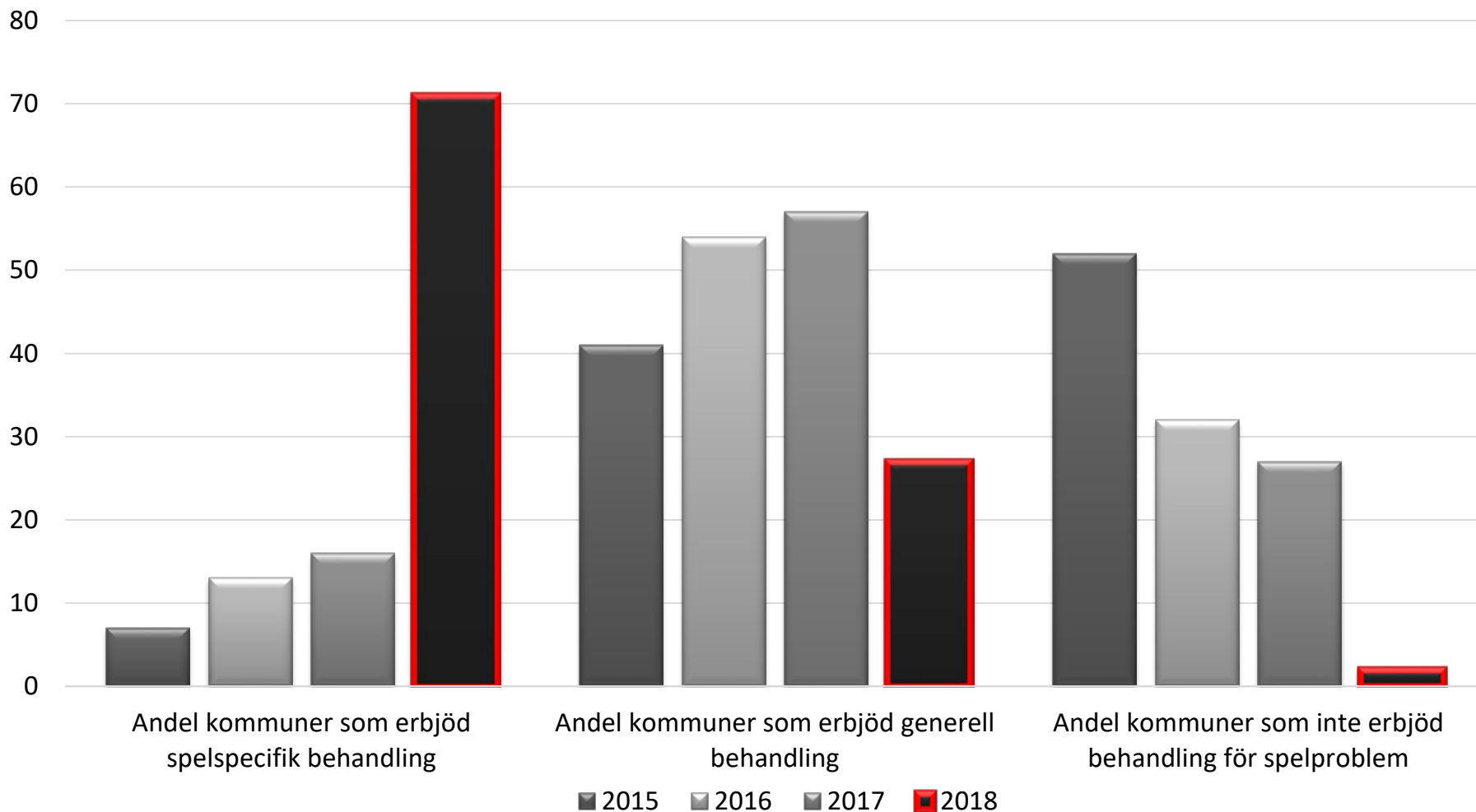
Anhöriga:

- 72% kvinnor/28% män
- >58 % 45 eller yngre (!)
- Mest föräldrar (38%) eller partners (31%)
- <50% känt till >1 år (!)
- Oftast förstått problemet då brist på pengar (41%) eller spelaren berättat (38%)

Rådgivning/Behandling (personlig/e-hälsa)

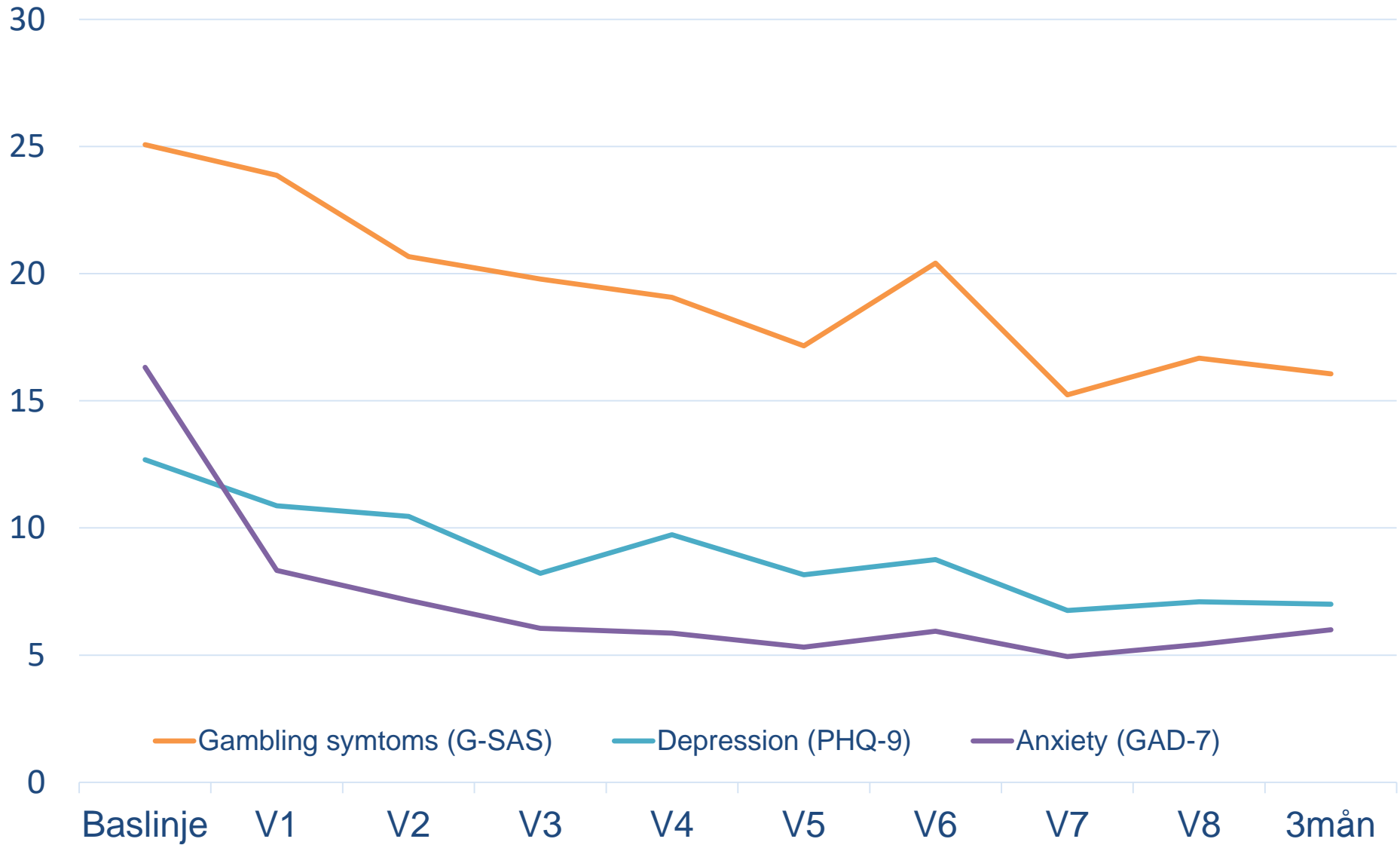
Rejält utökat behandlingsutbud - kommuner

Gruppbehandling - pågående pilotstudie

- Spelande, ångest och depression mättes kontinuerligt (n=27)
- Hur förändras samsjuklig depression och ångest?
- Är emotionsreglering en möjlig behandlingsstrategi vid spelberoende?

Symptom på spelberoende, depression & ångest minskat till icke-kliniska nivåer

E-hälsa för problemspelande

Scoping review*

- 27 studier ingick (7 från en tjänst, *Gambling Help Online*)
- KBT i 6/27 studies, 3v till 3m
- Internetbaserat (15/27) genom chatt/video, email
- Kvalitativa studier, longitudinella, flera screening mått, samt samsjuklighetsmått

Resultat:

- Signifikanta förbättringar över tid (5/7 RCTs)
- Förbättringar i ångest, depression, etc

Slutsatser

- Hjälpökande vanligt, kvinnor mycket mottagliga
- Mer forskning jämfört med personlig behandling behövs

*van der Maas et al,...Hodgins...Turner, JMIR Mental Health, 2019

Aktuell svensk forskning om e-hälsa för problemspelande

- Pilotstudie genomfört via Stödlinjen (Wall)
- Pilotstudie hösten 2019 via eStöd, Beroendecentrum Stockholm (Molander, Lindner, Berman)
- Pilotprojekt hösten 2019 vid Sahlgrenska akademien (Mide, Söderpalm-Gordh)
- RCT kommer, där internetbehandling jämförs med personlig behandling och extra stöd ges för personer med känslomässiga respektive impulsivitetsproblem (Molander, Berman, Lindner)

@eStöd tjänster

Reguljär vård

- Alkohol
- Pilottestas
 - Cannabis
- Planerat
 - Spelberoende (från sept 2019)
- Framtiden:
 - Läkemedelsmissbruk
 - Andra droger

Uppdrag

1. Motivation

2. Mål

3. Kartläggning

✓ 4. Alternativ

4.1 Hantera sug

4.2 Ta hand om känslor

4.3 Tacka nej

5. Återfallsprevention

Huvudbudskap

- Identifiering av spelproblem på klinik/mott bör införas
- Stödlinjen erbjuder screening, självhjälp, råd och hänvisar till behandling
- Internetbaserad behandling på gång

Mer info:

anne.h.berman@ki.se

info@stodlinjen.se

olof.molander@ki.se

viktor.mansson@ki.se